

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Lassila & Tikanoja Oyj:n Savion kaatopaikan ympäristölupapäätöksen lupamääräysten tarkistaminen ja toiminnan olennainen muutos

VD/6662/11.01.01.09/2015

KHI/MRA

ASIA

Lassila & Tikanoja Oyj on toimittanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain mukaisen hakemuksen, joka koskee Savion kaatopaikan ympäristölupien lupamääräysten tarkistamista ja toiminnan olennaista muutosta. Muutos koskee kaatopaikan laajentamista ja lakikorkeuden muuttamista. Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta. Lausunto tulee antaa 9.9.2015 mennessä.

HAKIJA

Lassila & Tikanoja Oyj
PL 28, 00441 Helsinki

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Lassila & Tikanoja Oy:n Savion kaatopaikka sijaitsee Keravalla osoitteessa Karhuntassuntie 59. Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt Savion kaatopaikkatoiminnalle ympäristöluvat No YS 435, 27.3.2007 ja No YS 1543, 3.11.2008. Jälkimmäisessä päätöksessä lupamääräyksiä 11 ja 21 on muutettu siten, että kaatopaikan lakikorkeus saa olla +65 ennen pintaeristysrakenteita, ja että kaatopaikan pintarakennekerroksissa kuivatuskerroksen saa korvata salaojamatolla ja tiivistyskerroksen bentoniittimatolla. Lisäksi päätöksessä on annettu lupa pystyeristys-rakenteen rakentamiseen Keravan kaupungin ja Lassila & Tikanoja Oyj:n kaatopaikkojen välille.

Kaatopaikka on luokiteltu tavanomaisen jätteen kaatopaikaksi. Sinne on loppusijoitettu Lassila & Tikanoja Oyj:n Keravan kierrätyspuiston toiminnassa syntyviä hyödyntämiskelvottomia jättejakeita. Jätteiden vastaanotto kaato-paikalle on lopetettu vuonna 2012.

Voimassa olevan ympäristöluvan mukaan kaatopaikan lopullinen lakikorkeus ennen pintaeristeiden rakentamista saa olla enintään +65 metriä. Lakikorkeutta esitetään korotettavaksi enintään tasolle +66 metriä. Kaatopaikan pinta-alaa on tarkoitus laajentaa nykyisestä viidestä hehtaarista noin 6,4 hehtaariin.

ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Kaatopaikka-alueen itäpuolella sijaitsee osittain suljettu Keravan kaupungin kaatopaikka. Kaatopaikka-alueen länsi- ja pohjoispuolella toimii Lassila & Tikanoja Oyj:n kierrätyspuisto. Lähin asutus sijaitsee Vantaan Leppäkorvessa noin 450 metrin etäisyydellä. Keravan Savion asuinalue on noin 500 metrin ja Jokivarren asuinalue noin kilometrin etäisyydellä kaatopaikka-alueesta.

Keravan kaupungin asemakaavassa Lassila & Tikanoja Oyj:n kaatopaikka-alue on jätteenkäsittelyaluetta (EJ-1). Kaatopaikkatoiminnan loputtua, kunnostus- ja viimeistelytöiden jälkeen, kaatopaikka-alue tulee maisemoida virkistyskäyttöön erikseen hyväksyttävien suunnitelmien mukaan.

LAITOKSEN TOIMINTA

Muutosta haetaan ympäristöluvan lupamääräykseen 11 koskien kaatopaikan lakikorkeutta, pinta-alaa, tilavuutta ja luiskakaltevuutta. Hakemuksen mukaan lakikorkeus ennen pintarakenteiden rakentamista olisi +66 m, pinta-ala enintään 6 ha ja luiskakaltevuus alueen pohjois-/koillisosan luiskassa jyrkimmillään 1:2. Muut kaatopaikan luiskat rakennetaan voimassa olevan mukaisesti jyrkimmillään kaltevuuteen 1:3. Nykyisen jätetäytön alueella kaivua tulisi olemaan noin 26 200 m³ ja täyttöä 27 200 m³. Laajennusalueen tiepenkereen kohdalla kaivua olisi noin 45 000 m³ ja täyttöä vanhaa läjitysaluetta vasten noin 100 000 m³.

Lakikorkeutta muutettaisiin koko kaatopaikka-alueella. Kaatopaikan lakialue on täytetty siten, että lupapäätöksen lakikorkeutta koskevan vaatimuksen täyttäminen pinnan kallistukset huomioivan muotoilun jälkeen vaatisi jo läjitettyjen jätteiden siirtämistä muulle läjitysalueelle eikä kaatopaikka-

alueella ole tähän tarkoitukseen tilavuutta jäljellä. Kaatopaikan lakikorkeus tulisi olemaan korotuksen jälkeenkin voimassa olevan ympäristöluvan mukainen, koska rakennekerrokset toteutetaan ohuella tiivistys- ja kuivatuskerrosrakenteella. Kaatopaikan pinta tulee pai-numaan pitkän ajan kuluessa.

Pohjois-/koillisosan luiskan alaosa on rakennettava ympäristölupapäätöksessä esitettyä enimmäiskaltevuutta 1:3 jyrkemmäksi, jotta kaatopaikkaa suljettaessa pintarakenteen ja pohjan tiivistyskerrosten liittäminen toisiinsa on mahdollista. Luiskarakenteelle on tehty stabiliteettitarkastelu laskennallisesti selvittämällä, millä materiaalin kit-kakulmalla stabiliteetti olisi riittävä.

Kaatopaikan pohjarakennetta laajennetaan koko sen pituudelta länteen kaatopaikan ja sen länsipuolella sijaitsevan pengertien ulkoreunan väliin jäävälle noin 1,2 ha:n suuruiselle alueelle. Kaatopaikan pohjarakenteen ulkopuolelle rakennetun pengertien rakentamisessa on hyödynnetty rakennusjätteen lajittelussa syntyvää seula-alitetta, Pohjarakenteen laajennuksen yhteydessä tierakenne puretaan, sen alle rakennetaan pohjarakenne, minkä jälkeen tierakenteen seula-alitemassat siirretään pohjarakenteen päälle. Muutosten myötä kaatopaikan pohjarakenteen pinta-ala kasvaa noin 6 hehtaariin. Pintarakenteet rakennetaan koko läjitysalueelle sekä pengertien alueelle voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Päästöt vesistöön

Kaatopaikan sisäisen veden korkeuksia on selvitetty keväällä 2012. Sisäisen veden korkeus vaihtelee alueen ete-läosan tasolta noin +52 pohjoisosan vesipintaan +56. Kaatopaikan pohjarakenteen korkeus on suunnitelmapiirustusten mukaan täyttöalueen eteläosassa tasolla noin +45 ja pohjoisosassa tasolla +47. Sisäisen veden korkeuteen vaikuttaa täyttömateriaalin tiiviys, joka muodostaa penkereeseen pohjarakenteesta huolimatta sisäisen huokosveden. Suunnitelmamuutoksella ei ole vaikutusta kaatopaikan sisäisen veden korkeuteen, mutta kaatopaikan sulkeminen pintarakenteella todennäköisesti alentaa sisäisen veden pintaa pitkällä ajalla.

Laajennusalueen suotovedet johdetaan nykyisen kaatopaikan pohjarakenteen kuivatuskerrokseen ja edelleen kaatopaikan tasausaltaaseen. Tasausaltaasta koko kaatopaikan alueelta tulevat suotovedet johdetaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti Keravan kaupungin viemäriin. Jätetäyttöön suotautuvan veden määrä vähenee merkittävästi, kun koko alueelle rakennetaan täyttötöiminnan päätyttyä pintarakenteet. Alueen laajentamisella ei ole merkitystä kuivatusjärjestelyihin, koska nykyinen vesitase muuttuu oleellisesti pintarakenteiden toteutuksen jälkeen.

Kaatopaikka-aluetta ympäröivä niskaaja rakennetaan myös laajennusalueen ympärille, jolloin ulkopuolisia valumavesiä ei pääse laajennusalueelle. Niskaajan puhtaat sade- ja valumavedet johdetaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti läheiseen Karhuntassunojaan, josta vedet kulkeutuvat edelleen Rekolanojaan ja Keravanjokeen. Läjitysalueen laajennuksesta ei aiheudu voimassa olevasta ympäristöluvasta poikkeavia ympäristövaikutuksia lähimpiin pintavesiin.

Päästöt ilmaan

Pöly- ja pakokaasupäästöjä ilmaan aiheutuu laajennusalueen rakennustöistä sekä alueella liikennöinnistä. Jätteiden siirtämisestä ja kaivamisesta aiheutuu ilmaan myös kaatopaikkakaasupäästöjä, mutta ne ovat tilapäisiä ja kohdistuvat ainoastaan jätteen kaivamisen aikaan. Näitä maamassojen siirron aikaisia päästöjä ei voida teknisesti käsitellä maanrakennustyön aikana muuten, kuin kohdistamalla työt sellaiseen aikaan, että hajujen leviäminen on mahdollisimman vähäistä. Alueelta ilmaan joutuvat päästöt eivät kuitenkaan merkittävästi poikkea nykyisessä lupapäätöksessä esitettyjen ilmaan joutuvien päästöjen määrästä tai laadusta. Pölyämisen leviämistä lähimmille asuinalueille rajoittavat kaatopaikka-aluetta ympäröivä puusto ja suoja-alue. Tarvittaessa jätetäyttöä ja käsiteltäviä materiaaleja voidaan kastella pölyämisen estämiseksi.

Pintarakenteiden rakentamisen jälkeen kaatopaikkakaasut nykyiseltä läjitysalueelta ja tulevalta laajennusalueelta kerätään kaasunkeräysputkistojen ja pystykaivojen avulla talteen ja käsitellään tai johdetaan hyötykäyttöön.

Kaatopaikan täyttö on lähes kokonaisuudessaan jätteenkäsittelylaitoksen rejektejä, hyödyntämiskelvottomia seulaylitteitä ja rakenteissa hyödynnettyjä seula-alitteita, joissa on jonkin verran mukana puuperäistä biohajoavaa jätettä. Lisäksi jätteessä on rakennusjätteen murskauksen jälkeen jakeeseen jäänyttä kipsipohjaista hienoainesta ja pahvia. Näistä muodostuu hapettomissa

olosuhteissa biologisen toiminnan seurauksena kaatopaikkakaasua (metaania, hiilidioksidia) ja pienessä määrin rikkiyhdisteitä (lähinnä rikkivetyä). Näistä rikkiyhdisteet voivat aiheuttaa hajuhaittoja massojen kaivun ja siirtojen yhteydessä. Rikkivedyn hajukynnys on erittäin alhainen (0,008 ppm). Massojen tiivistämisen jälkeen materiaalista ei pääse ilmaan merkittävästi kaasuja muuten kuin kerroksen pinnasta. Terveysvaikutuksia lyhytaikaisella hajualtistuksella ei ole.

Kaatopaikan pohjarakenteen laajennustyön yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota hajuhaittojen minimoimiseen. Pohjarakenne ja massojen siirto tehdään vaiheittain, jolloin työ voidaan tehdä osissa ja ajoittaa mm. tuuliolosuhteiden mukaan. Tällöin myös kaivetulle alueelle levitettävän hajua absorboivan materiaalin tehokas käyttö on helpompi toteuttaa. Hajuhaittojen ehkäisyn teknisestä ratkaisusta tehdään erillinen suunnitelma ennen työn aloittamista.

Kaivutöitä ei tehdä olosuhteissa, jolloin pohjois- tai itätuuli on voimakasta, yli 10 m/s. Tällä voidaan estää hajun leviäminen etelä- ja länsipuoleisille asutusalueille. Kaivutyöt (kaivaminen, läjitys) tulee suunnitella päivittäin ja tehdä siten, että mahdollisimman pieni pinta-ala kaivettavaa ja peitettävää jätetäyttöä on auki kerrallaan. Kaivaminen on tehtävä mahdollisuuksien mukaan vähintään kahdella kaivu- ja siirtoyksiköllä, jotta saman työvuoron aikaan voidaan siirtää mahdollisimman paljon massaa täyttöön.

Työvuoron jälkeen näkyviin kaivettu rintausta tulee jättää mahdollisimman pieneksi. Täyttö tulee tiivistää välittömästi massansiirtojen jälkeen, jotta hajukaasut eivät pääse purkautumaan jätetäytöstä ilmaan. Läjityksessä tulee pyrkiä siihen, että mahdollisimman paljon uuden alueen pintaa saadaan työvuorossa lopulliseen täytökorkeuteen ja esipeitettävä saman työvuoron aikana. Näillä toimenpiteillä hajujen muodostus voidaan rajata vähäisiksi ja hajuhaitat jäävät rakennustyömaan alueelle.

Työmaa-aluetta ei ole tarpeen tai järkevää peittää työvuorojen jälkeen, koska välipeittojen rakentaminen ja purkaminen hidastuttaa työtä. Hajujen muodostuminen tapahtuu heti, jätetäytön avaamisen yhteydessä ja hajun muodostusta ei tapahdu avoimena olevasta penkereestä sen jälkeen, kun vapaa hajukaasu on siitä irronnut.

Melu

Jätetäyttöalueen toiminnasta aiheutuva melu ja värinä ovat normaalia työkoneista ja alueella liikennöinnistä aiheutuvaa melua ja värinää. Melu rajoittuu päiväsaikaan, jolloin se ei aiheuta merkittävää haittaa lähimmillä asuinalueilla. Värinä ei kantaudu kaatopaikka-alueen ulkopuolelle.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Alueelle sijoitettu jäte on esipeitetty suurimmalta osin, eikä alueella ole todettu erityistä roskaantumista. Massat ovat osin jo maatuneet ja kosteita, ja siirrettävät massat esipeitetään mahdollisimman pikaisesti siirron jälkeen, joten rakentamisen aikana ei ole odotettavissa roskaantumishaittoja.

Päästöt maaperään

Savion kaatopaikka on perustettu suureksi osaksi kallion päälle ja kallio jatkuu myös laajennusosan alle. Laajennusalueelle rakennetaan voimassa olevan ympäristölupapäätöksen mukainen pohjarakenne, jolloin pohjakerrosten paksuus ja vedenläpäisevyys täyttää tavanomaisen jätteen kaatopaikoille asetetut vaatimukset. Näin ollen kaatopaikan laajennuksella ei ole vaikutuksia alueen maaperään.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Jätetäytön tarkkailua jatketaan jätetäytön pinnan mittauksilla ja painumien tarkkailulla voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Käyttöpäiväkirjaan kirjataan lisäksi mahdolliset poikkeukselliset tilanteet ja häiriöt.

Läjitysalueen päästötarkkailua suoritetaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti (Savion alueen vesien yhteistarkkailu, hyväksytty 17.6.2004). Kaatopaikkakaasua tarkkaillaan muutostöiden aikana täyttöalueen kaasuntutkimuspisteissä voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Toiminnan mahdolliset poikkeukselliset tilanteet ja riskit liittyvät pääasiassa tulipaloihin, sortumiin, jätteiden siirtämisestä aiheutuviin kaasu- ja pölypäästöihin sekä liikenteen vaaratilanteisiin.

Kaatopaikalle sijoitettujen jätteiden palaessa voi muodostua myrkyllisiä kaasuja. Tulipalot ovat kuitenkin suhteellisen harvinaisia ja ne havaitaan nopeasti. Kaatopaikkapalon riskiä vähentää myös jätetäytön säännöllinen tiivistäminen. Palo- ja räjähdysvaaran vuoksi avotulen teko alueella on kielletty. Palontorjuntaa varten alueella säilytetään ensisammutuskalustoa ja sammutusvettä.

Laajennusalue ulottuu kallioiselle alueelle, jolloin pohjamaa on vakaa. Alue on täytetty täyteen ja lopullisia luiskakaltevuuksia jyrkemmäksi. Täyttötoiminnan aikana tai jälkeen ei ole todettu sortumia, joten rakentaminen parantaa luiskien jo nykyiseltäänkin riittävää vakautta. Täyttöaluetta myös tarkkaillaan päivittäin silmämääräisesti.

Jätteiden siirtäminen ja mahdolliset kaivutyöt voivat aiheuttaa pöly- ja kaasupäästöjen leviämistä ilmaan. Riskiin varaudutaan huolehtimalla, että työntekijöillä on riittävät suojaimet. Pölypäästöt eivät kantaudu kaatopaikka-alueen ulkopuolelle.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Toiminnalle haetaan ympäristönsuojelulain mukaista töiden aloittamislupaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska ympäristö voidaan tarvittaessa palauttaa ennalleen. Toiminnasta ei aiheudu peruuttamattomia muutoksia ympäristöön.

Ympäristölupahakemus koskee olemassa olevan kaatopaikkatoiminnan lopettamista ja kaatopaikan kunnostamista. Kaatopaikan kunnostamisella on pääosin positiivisia ympäristövaikutuksia; kuormitus vesiin ja ilmaan sekä mahdolliset hajuhaitat vähenevät kaatopaikan kunnostamisen myötä. Mikäli täytöntöönpano lykkääntyy, pitkittyy myös kunnostamistöiden aikataulu, mikä lisää mm. jätepenkereen ilma- ja suotovesipäästöjä.

Tällä hetkellä kaatopaikka-alueen ympäristö on pääosissa rakentamatonta, jolloin kaatopaikan kunnostamisen aikana jätetäytön muokkaamisesta mahdollisesti aiheutuva haju- ja pölyhaitta ympäristön toiminnoille jää mahdollisimman pieneksi. Alueen ympäristöön on kaavoitettu lisätoimintoja.

Ympäristölautakunta 19.8.2015 § 9

Ympäristöjohtaja va:n esitys:

Päätetään antaa seuraava lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristö- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Lassila & Tikanoja Oyj:n hakemuksesta, joka koskee Savion kaatopaikan ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista ja toiminnan olennaista muutosta sekä hakemusta päätöksen täytöntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta, dnro ESAVI/305/04.08/2014.

Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu hakemuksesta seuraavaa.

Ympäristölautakunta huomauttaa aluksi, että muutoshakemukseen on jouduttu, koska kaatopaikkaa on täytetty suunnittelemattomasti siten, ettei lakikorkeutta ja pinnan kallistuksia koskevaa lupamääräystä voida noudattaa ilman jätteen siirtämistä muualle. Lassila & Tikanoja Oyj:n olisi tullut järjestää kaatopaikkatoimintansa siten, että voimassa olevien ympäristölupien lupamääräyksiä olisi voitu noudattaa. Toiminta ei edusta parasta mahdollista käytäntöä.

Hakemuksen mukaan nykyinen jätemäärä ei mahdu pohjarakenteen alueelle ilman erityisratkaisuja. Mitä nämä erityisratkaisut olisivat, sitä ei ole hakemuksessa kerrottu. Ympäristölautakunta edellyttää, että hakemusta täydennetään hakijan selvityksellä erityisratkaisusta, toisin sanoen vaihtoehdolla jätteiden siirrolle.

Mikäli jätetäytön kaivu ja siirto on ainoa mahdollinen vaihtoehto, tulee päätöksessä ottaa huomioon seuraavat seikat. Vantaan Leppäkorven asuinalue on kaivualueella lähin asuinalue, sijaiten lähimmillään alle 400 metrin päässä. Ympäristölautakunta edellyttää, että hajupäästöt estetään kaikissa olosuhteissa. Siirrettävän jätteen joukossa on mm. sekalaisia rakennus- ja purkujätteitä. Erityisesti kipsilevyistä muodostuu rikkivetyä, jonka on useissa tutkimuksissa todettu olevan rakennus- ja

purkujätettä tai niiden käsittelyssä syntyviä rejektejä loppusijoittavien kaatopaikkojen pääasiallinen hajuhaittojen aiheuttaja. Korkeat rikkivetypitoisuudet aiheuttavat mm. pahoinvointia, päänsärkyä, oksentelua ja hengitysvaikeuksia. Viihtyisyyshaittaa rikkivety aiheuttaa alhaisen hajukynnyksensä takia jo hyvin pienissä pitoisuuksissa.

Toimintaa ei saa tehdä sellaisissa sääolosuhteissa, että hajua pääsee Leppäkorpeen. Jätetäyttöä ei saa kaivaa lainkaan pohjois-, koillis- ja itätuulilla eikä inversiotilanteissa. Kaivetulle alueelle sekä alueelle, jonne jätettä on siirretty, tulee levittää hajua absorboivaa ainetta sekä käyttää lisäksi päivittäispeittona hajua absorboivaa materiaalia. Toiminta tulee sallia vain arkisin klo 8 – 17 välisenä aikana. Jos työstä kuitenkin aiheutuu sellaista hajuhaittaa, joka esimerkiksi käytännössä estää ulkona olemisen tai rakennuksen ilmanvaihdon päällä pitämisen, tulee toiminnanharjoittajan sopia korvauksista haitankärsijöille.

Hakemuksen liitteenä olevissa suunnitelmapiirustuksissa on kerrottu, että suunnittelualueen ulkopuolinen, kaakkoisosan lietealtaan vieressä sijaitseva pengertäyttö puretaan ja massat, noin 10 000 m³, siirretään jätetäyttö-alueelle. Pengertäytön laatua ei ole kerrottu. Hakemuksessa ei ole myöskään mainintaa, voiko kaatopaikan sisäistä vettä purkautua kaivualueelle ja miten sen käsittelyyn on varauduttu.

Päätös:

Päätettiin antaa ympäristöjohtaja va:n esityksen mukainen lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Täytäntöönpano: Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle sähköisesti lupatietopalvelun kautta

Muutoksenhakuohje: 10. muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. 09 8392 6075, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi